میراث

تاق فرهاد پاتوق معتادان

گوردخمه «تاق فرهاد» یا به تعبیر مردم محلی «کوشک» گوردخمه‌ای است که در دیواره شرقی کوه قله روانسر واقع شده و این روزها حال و روز نامساعدش خبرساز شده است. این گوردخمه که در حاشیه شهر روانسر و در مجاورت قبرستان شهر قرار گرفته، در ارتفاع ۳۵ متری از سطح قبرستان در دل کوه کنده شده و هنوز زمان دقیق ساختش مشخص نشده است. با این‌که بعضی شواهد از ساخته شدن آن در دهه‌های ابتدایی قرن ۱۹ حکایت دارند و برخی دیگر آن را متعلق به دوره هخامنشی می‌دانند اما چند سالی است که اثری به این مهمی و با این دیرینگی که به ثبت ملی هم رسیده، هر روز یک بلا را به چشم می‌بیند. حالا اما جمال کریمی، یکی از فعالان میراث فرهنگی روانسر به ایسنا می‌گوید که این اثر این روزها پاتوق معتادان شده است!

کریمی می‌افزاید: متاسفانه به علت نبود حفاظ و حصار و عدم ساماندهی محوطه، علاوه‌بر مشکل پاتوق‌شدن داخل گوردخمه، یادگاری‌نویسی، تبلیغات تجاری با رنگ‌افشانه‌ای روی نقش، شکستگی بخشی از نقش بر اثر ضربه چکش و همچنین سوختگی و دود حاصل از سوزاندن لاستیک خودرو در داخل فضای مسقف آن و ریزش سقف در نتیجه حرارت شدید آسیب زیادی به این اثر مهم و منحصربه‌فرد زده است. البته بسیاری از تخریب‌ها در طول چند سال اخیر اتفاق افتاده است. به گفته این فعال میراث فرهنگی، محوطه این اثر نیازمند ساماندهی و محوطه‌سازی است. مخصوصا از طرف دو نهاد میراث فرهنگی و شهرداری روانسر، چراکه با تداوم این شرایط تخریب بیشتر آن را شاهد خواهیم بود.

آغاز ساماندهی و مستندسازی مجموعه مردان نمکی در زنجان

۱۶سال از کشف مردان نمکی گذشته است و باور کنید یا نه، تاکنون پاک‌سازی بافت بدن و لباس‌های آنها انجام نشده بود، اما بالاخره این اتفاق در عملیات ویژه پاک‌سازی، ساماندهی و مستندسازی مردان نمکی در حال انجام است.

این خبری است که مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان زنجان اعلام کرده و گفته: در این عملیات ابتدا پاک‌سازی لباس‌ها و بدن مردان نمکی از هاگ‌ها، سنگ‌ها و سنگریزه‌ها انجام می‌شود و سپس کارهای مطالعاتی از نظر وضعیت فیزیکی آنها، بررسی خواهد شد. امیر ارجمند در توضیح بیشتر گفته عملیات با هدف پایش دقیق مردان نمکی از سوی این اداره‌کل با همکاری پژوهشکده حفاظت و مرمت پژوهشگاه و پژوهشکده حفاظت و مرمت دانشگاه بوخوم و فرانکفورت آلمان آغاز شده است. به گفته ارجمند، این دوره مرمت، با هدف پاک‌سازی، نمک‌زدایی، استحکام‌بخشی، کنترل، بازسازی و در مرحله آخر تثبیت نهایی انجام خواهد گرفت./ جام جم دیلی

جنس انگشترهای دست‌ساز قم معمولا نقره است و سنگ روی آن هم غالبا عقیق است اینجا هم روی سنگ و هم روی نقره انگشترها، قلم‌کاری انجام می‌شود و همین موضوع قم را به شهر ملی انگشتر تبدیل کرده است

عکس‌ها: مهر

آیا تاکنون درباره رونق انگشترسازی و کیفیت بالای این هنر در قم چیزی شنیده‌اید؟

قم؛ نگین انگشتر ایران

شهر ملی انگشتر! این عنوانی است که همین چند روز پیش در جریان برگزاری شورای راهبردی انتخاب شهرها و روستاهای ملی، با امضای علی اصغر مونسان وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به شهر قم رسید؛ عنوانی که به واسطه ظرفیت‌های مثال‌زدنی شهر قم در صنعت انگشترسازی نصیبش شده است، نشان به نشان حرف‌های بهرام سرمست استاندار قم در مراسم اعطای این لوح ثبتی. استاندار قم در این مراسم با اشاره به فعالیت ۱۲۰۰ هنرمند در این هنر- صنعت، از ظرفیت یک هزار کارگاه تولید زیورآلات سنتی در استانش خبر داد و گفت، وجود معادن سنگ‌های نیمه‌قیمتی از ظرفیت‌های بالقوه این صنعت در قم به شمار می‌رود. این عنوان اما پیش از هر چیز قرار است برای فعالان این صنعت در شهر قم و بعد از آن برای مردم این شهر، رونق اقتصادی به ارمغان بیاورد، رونقی که قرار است در سایه حضور گردشگران داخلی و خارجی از راه برسد؛ همین است که از ابتدای کسب این عنوان ملی پرطمطراق، خیلی از فعالان صنعت انگشترسازی چشم به راه تغییراتی هستند که در تمام سال‌های فعالیت‌شان امیدوار بودند در قم بیفتد و همیشه جای خالی‌اش احساس می‌شد؛ تغییراتی که حالا با کسب این عنوان به یک ضرورت تبدیل شده‌اند.

مینا مولایی

ایران

کیامهر: انگشترسازان قم صنف جداگانه‌ای ندارند و زیرمجموعه صنف طلا و ساعت هستند و این یکی از مشکلات ماست و امیدواریم حالا که عنوان شهر ملی انگشتر به قم رسیده حداقل این صنف تشکیل شود

اسم هنر انگشترسازی که می‌آید نگاه‌ها به چند شهر معطوف می‌شود، از مشهد و قم گرفته تا شیراز و اصفهان اما در این بین از نگاه خیلی‌ها مشهد، گل سرسبد انگشترسازی کشور است و حالا شاید برای خیلی‌ها عجیب باشد که این عنوان به قم رسیده باشد. این اتفاق اما برای خودش یک دلیل بزرگ دارد دلیلی که شاید خیلی‌ها از آن باخبر نباشند و سررشته‌اش به دست‌ساز بودن انگشترهای تولید شده قم برمی‌گردد، موضوعی که وجه تمایز انگشترهای قم و دیگر شهرهاست، دلیلی که باعث شده گردشگرانی که از قم به عنوان یکی از مقاصد گردشگری مذهبی کشورمان بازدید می‌کنند، برای خودشان یا به عنوان سوغات انگشتر بخرند و به شهرهای خودشان ببرد. انگشترهایی که معمولا از نقره ساخته می‌شوند و سنگ غالب‌شان هم عقیق است.

قم یک شهر مذهبی است که گردشگر مذهبی به آن وارد می‌شود. کسانی که از این شهر به‌عنوان مقصد مذهبی دیدن می‌کنند، برای خود یا به‌عنوان سوغات، انگشتر می‌خرند و به شهرهای خود می‌برند. جنس انگشترها معمولا نقره است و سنگ روی آن هم غالبا عقیق است و نکته جالب اینجاست که در شهر قم، هم روی سنگ و هم روی نقره انگشترها، قلم‌کاری انجام می‌شود و همین موضوع باعث شد طرح سیاه‌قلم به یکی از طرح‌های منحصربه فرد قم تبدیل شود.

به امید برندسازی

حالا که عنوان شهر ملی انگشتر از بین تمام شهرها و استان‌های کشورمان به قم رسیده، توجه خیلی‌ها به این شهر جلب شده و درنتیجه این عنوان با خودش انتظارات زیادی را چه بین مردم عادی و چه بین هنرمندان فعال در این عرصه به‌وجود آورده است. انتظاراتی که حول چند محور می‌چرخند، از معرفی بیشتر انگشتر تولید شده در قم و هنرمندان فعال این عرصه گرفته تا برندسازی انگشتر قم در سطح ملی، موضوعی که جای خالی‌اش همیشه در این صنعت احساس می‌شده است و می‌تواند باعث اشتغال‌زایی بیشتر و افزایش رونق اقتصادی در این شهر شود. جذب منابع ملی برای توسعه شهرهای ملی و زمینه‌سازی برای ثبت جهانی انگشتر قم و برندسازی آن یکی دیگر از مواردی است که انتظار می‌رود به‌زودی در این شهر تحقق پیدا کند.

این فوایدی است که به نظر می‌رسد با این عنوان نصیب هنرمندان انگشترساز قم خواهد شد؛ هنرمندانی که البته از این انتخاب خوشحالند و چشم امید به روزهای خوش‌آینده دارند و با این حال ته‌دلشان نگرانند که این عنوان فقط، یک عنوان کاغذی و نمادین باشد.

ابوالحسن هاشمی یکی از اساتید انگشترساز قدیمی قمی در همین رابطه به ما می‌گوید: تجربه ثابت کرده که این عنوان فقط در حد یک شعار است و مسؤولان فقط می‌آیند یک صحبتی می‌کنند و یک لوحی اهدا می‌کنند و می‌روند و در عمل هیچ‌کدام از مشکلات ما هنرمندها حل نمی‌شود.

سوغات ناشناس

ما مشکلات هنرمندانی را که در این عرصه در قم دستی بر آتش دارند از زبان این هنرمند قدیمی می‌شنویم. هاشمی می‌گوید: قم یک شهر زائرپذیر است اما برای فروش انگشترهایش که یکی از سوغاتی‌های اصلی این شهر است، هنوز یک بازارچه یا بازار مخصوص وجود ندارد. همه به صورت پراکنده کار می‌کنند و همین موضوع دسترسی گردشگران را به انگشترسازان سخت می‌کند. از طرف دیگر با توجه به اوضاع اقتصادی و بالارفتن قیمت مواد اولیه، الان قیمت انگشتر هم به‌ناچار بالا رفته اما همین مساله آمار فروش ما را پایین آورده و هیچ حمایتی چه به‌صورت تسهیلات، چه به‌صورت وام و ... از ما نمی‌شود و همین مساله باعث شده خیلی از انگشترسازان قید کارشان را بزنند و یک کار دیگر انتخاب کنند.»

مرتضی کیامهر، یکی از اعضای انجمن انگشترسازان قم، هنرمند دیگری است که درباره کسب این عنوان و انتظارات هنرمندان فعال در این عرصه به ما می‌گوید: «انگشترسازان قم صنف جداگانه‌ای ندارند و زیرمجموعه صنف طلا و ساعت هستند و این یکی از مشکلات ماست، چراکه الان در بحث طلاسازی دیگر کار دست بی‌معناست، همه صنعتی کار می‌کنند اما صنعت انگشترسازی قم صرفا دست‌ساز است و واقعا این نیاز حداقل حالا که عنوان شهر ملی به قم رسیده احساس می‌شود که ما برای خودمان یک صنف داشته باشیم. مجوز فعالیت همین انجمن انگشترسازان را هم تازه سه سال پیش بعد از رفت‌وآمدهای زیاد به میراث فرهنگی قم گرفتیم، درحالی‌که برای هرفعالیتی وجود صنف ضروری است.»

این هنرمند که انگشترسازی را از وقتی شروع کرده که در قم ۱۲ نفر در این حرفه مشغول بودند و از این ۱۲نفر ۸ نفر از هنرمندان افغان بودند، در ادامه می‌گوید: «مشکلات در حرفه ما کم نیست. اصلی‌ترین مشکل ما بحث نقره است که چون کلا چندتا فروشنده در سطح کشور دارد، خیلی راحت آن را با توجه به نوسانات بازار به ما می‌فروشند، حتی با قیمتی بالاتر از انس جهانی و ما هم چاره‌ای جز خرید نداریم. مشکل بعدی ما ابزارآلات است که بیشتر این ابزارآلات وارداتی است و واقعا خیلی وقت‌ها احتکار می‌شود و با قیمت بالا به فروش می‌رسد اما حالا که این عنوان شهر ملی به قم رسیده، انتظار داریم که اتفاقات خوبی در انتظارمان باشد و حداقل یک نگاه ویژه‌تری به این هنر شود.»

رضا شاکری، یکی از مجموعه‌داران قم هم هنرمند انگشترساز دیگری است که به ما می‌گوید: «انگشترهای دست‌ساز قم مشتری‌های خارجی دارند و ما بارها در بیروت و کویت در نمایشگاه‌های مختلف شرکت کرده‌ایم، چون خریداران این انگشترها دنبال کارهای خاص دست‌ساز هستند؛ کارهایی که نمونه‌اش پیدا نمی‌شود چون سری‌کاری و بازاری نیست و از هرکدام فقط یکی ساخته می‌شود. این‌که الان قم به عنوان شهر ملی انگشتر شناخته شده، در صورتی می‌تواند برای ما مفید باشد که به همین اندازه رویش تبلیغ انجام و اطلاع‌رسانی شود. یعنی همان‌طور که اگر الان از هرکسی بپرسی قم یاد سوهان می‌افتد، باید یاد انگشتر دست‌ساز قم هم بیفتد، چون این هنر از آن هنرهای ارزآور است و درصورتی که رویش سرمایه‌گذاری بیشتری شود، واقعا می‌تواند صنعت استان را هم دگرگون کند.»

بازاری مغفول با ظرفیت‌های زیاد

شهر قم سالانه میزبان ۱۵ میلیون زائر و گردشگر ایرانی و سه‌میلیون زائر و گردشگر خارجی است. این آمار نشان‌دهنده وجود پتانسیل قوی در حوزه فروش صنایع‌دستی و انگشتر به‌عنوان سوغات است. اما تا به حال به خاطر پراکندگی تولیدکنندگان انگشتر و قرارگرفتن بیشتر مغازه‌ها در پاساژهای حاشیه حرم و دور از دیدرس زائران و گردشگران، دسترسی خوبی برای فروش آنها وجود نداشت و حالا انتظار می‌رود همزمان با المان‌سازی‌هایی که قرار است بعد از ثبت این عنوان در سطح شهر قم اتفاق بیفتد، با متمرکز کردن بازار فروش و به وجود آوردن یک فضای اختصاصی، این امکان به وجود بیاید تا از این حجم گردشگر و ظرفیت بالای انگشترسازی این شهر، رونق اقتصادی بیشتری نصیب قم شود.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۸۴۷

جدول عادی

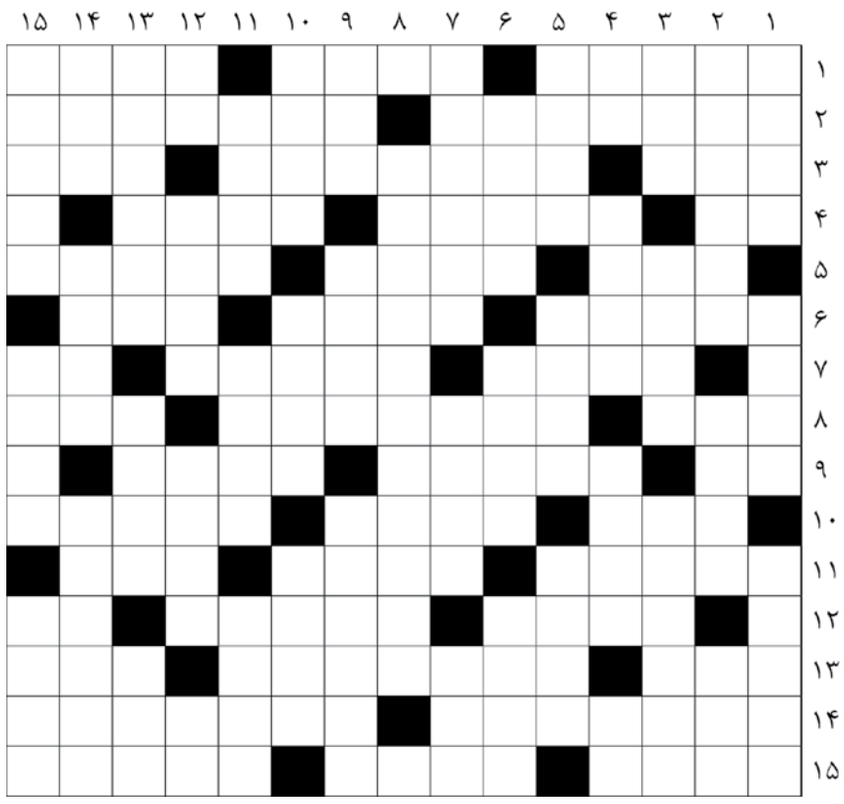

افقی: ۱) سرزمین امیلیانو زاپاتا- دلداده شیرین- جذب‌کننده ۲) تصرف‌کننده سرزمین دیگران به زور و ناحق- مرکز سینمایی هند ۳) واحدی برای شمارش کالا- اولین مردی که دین اسلام را پذیرفت- بالا ۴) حیوان وحشی- سهل‌انگاری کردن- اشاره ۵) بخشی از لوله گوارش- رقعه- دادباخته کیفری ۶) مورخ ایرانی دربار غزنویان- کمیابی- اسباب نواختن موسیقی ۷) بالاترین- متحرک- حرف دهن‌کجی ۸) هر بخش از اوستا- کدبانو- پشت‌سر ۹) طرف- نمایشنامه فدریکو گارسیا لورکا- رونق ۱۰) کشتی جنگی- تخم گیاه- زن گندمگون ۱۱) رسوا- قسمتی از پا- ورزش آبی ۱۲) همکاری در انجام کاری- رادار- ناراست ۱۳) تحت- پایتخت ترکمنستان- پدر آذری ۱۴) قیمتی و با ارزش- پروفیل سازه‌های بتنی ۱۵) درگذشته- واسطه خریدار و فروشنده- واحد اندازه‌گیری گرما.

عمودی: ۱) بزرگوار- خانم- دهقان ۲) امتداد- غربال- چین و چروک پوست ۳) پرنده‌ای شکاری- پهلوان توران- سوره نود و چهارم قرآن ۴) بله آلمانی- چشمداشت- سقف فروریخته- برج فرانسه ۵) اتاق درس- بی‌اعتنا به قید و بندها- دارای شش سطح مربع ۶) پندار- واحدی برای طول معادل ۳۶ اینچ- از واجبات نماز ۷) در حال خرامیدن- اسباب نزدیکی به خدا- گفت‌وگو ۸) فرمانده شهید سپاه خرمشهر ۹) یک چهارم- شهری بین اصفهان و نائین- ورزشی گروهی ۱۰) بلندمرتبه- اصل و نسب- تمایل زن باردار به برخی خوراکی‌ها ۱۱) فرومایه- الهه عشق- مترسک ۱۲) اصفهان قدیم- نیکوکار- شب پیش رو- دو یار همقد ۱۳) شهری در ژاپن- کندن علف‌های هرز- همراه متل ۱۴) گداختن- رئیس وزارتخانه- دستگاهی برای انجام واکنش‌های هسته‌ای ۱۵) شهری ساحلی در ترکیه- قدرت- نوعی حساب بانکی.

جدول ویژه

افقی: ۱) سهیم کردن- میل جنسی- زیاده‌روی در تشریفات ۲) کنایه از کار بیهوده و بی‌هدف انجام دادن است- مربوط به جامعه ۳) پاک- صاحب کتاب استبصار- گهواره ۴) ضمیر انگلیسی- گشاد شدن- موضوع ۵) از اعمال حج- دور هم جمع شدن- ادویه پیتزا ۶) وسایل- افسار- تربیت صحیح ۷) تراوش کردن- سرزمین قومس- کجاست ۸) لباس رزم- گل بستان افروز- مارال ۹) بسیار سرد- زیان دیده- مرسوم ۱۰) لیکن- مجموعه شعری از زنده‌یاد مهرداد اوستا- محل نشستن ۱۱) در امان بودن- ماشین‌نویسی- شهری معروف در ترکمنستان ۱۲) عددی یک‌رقمی- قانونی که توسط دولت به مجلس پیشنهاد می‌شود- جایگاه ویژه در سالن نمایش ۱۳) ماهوت پاک‌کن- رقابت- خطاب غیرمودبانه ۱۴) شاخه‌ای از خانواده زبان‌های هندواروپایی- تنگه‌ای در ترکیه ۱۵) ذخیره- پایتخت مالدیو- کتاب یهود.

عمودی: ۱) سرپیچی کردن- زنده به آب- بدبختی ۲) هاله ماه- سنگ مرمر- کوچک ۳) رو دست خوردن- زیستگاه جانوری اصفهان- از تیم‌های مطرح فوتبال انگلیس ۴) تیر پیکاندار- پنجمین ماه سریانی- باعث و موجب- ضمیر سوم ۵) از مراحل سه‌گانه زراعت- پراکندگی- همسر گزیدن ۶) زندگی- غایب نیست- پوسیده ۷) لقب سعدی شیرازی- دلیری- رودی در مرکز روسیه ۸) رمانی نوشته زویا پیرزاد ۹) یک حرف و سه حرف- آبادکننده- شرح کتاب اوستا ۱۰) در نظر آوردن- درخشان- نمایان ۱۱) ناز- سهل- سرگشتگی ۱۲) زمینه- جاری- پوست خام دباغی‌نشده- نت اول ۱۳) نامزد- مزدور- سگی که مرض دارد ۱۴) نفرین- کانال تلویزیونی- شاعر و عارف ایرانی قرن هفتم ۱۵) گداخت هسته‌ای- شهر باستانی چین در جنوب رودخانه یانگ تسه- نیم‌تنه بی‌آستین.

حل جدول عادی شماره ۵۸۴۶

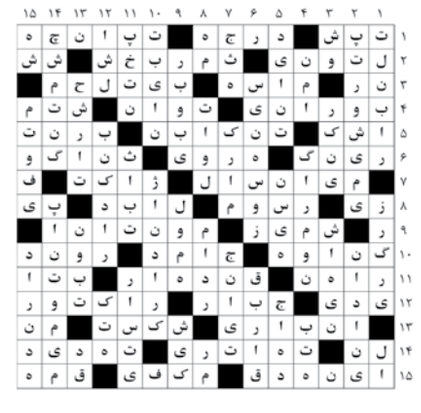

حل جدول ویژه شماره ۵۸۴۶

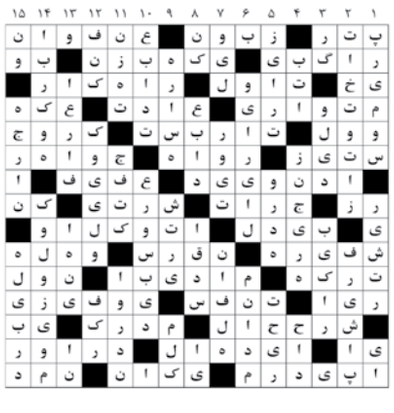

نسل‌کشی پرندگان مهاجر در فریدونکنار ادامه دارد

قوهای مهاجر روی میز رستوران‌ها!

با وجود ممنوعیت شکار و شیوع آنفلوآنزای فوق‌حاد و کرونا، بازار فروش پرندگان مهاجر در فریدونکنار داغ و تالاب‌های این منطقه به قتلگاه تبدیل شده است. سال‌هاست از بازار فریدونکنار به عنوان قتلگاه پرندگان مهاجر یاد می‌شود؛ پرندگان زیبا و نادری که سفر در مازندران برای آنها به دوزخ مبدل شده و سرانجام از تاوه‌های کباب سر در می‌آورند.

به گزارش مهر، تخلف فروش شکار در بازار پرندگان به‌وضوح دیده می‌شود و فروشندگان و بازاریان چندان به مصوبات پشت میزی مسؤولان و دست‌اندرکاران اعتقادی ندارند. اینجا همه چیز با معیار پول، سنجیده می‌شود. این در حالی است که قیمت انواع پرندگان شکارشده در بازار فریدونکنار متفاوت است، از ۲۰۰ هزار تومان گرفته تا مرز ۵۰۰ هزار تومان و برخی از فروشندگان حتی سفارش برای ارسال گوشت پرندگان به مقصد مشتریان را نیز می‌پذیرند. با گشتی در رستوران‌های فریدونکنار و شهرهای مجاور هم می‌توان ردی از غازها و قوهای مهاجر را دید که در منوی غذا قیمت‌گذاری شده است. اردک و قوی محلی و وحشی هریک قیمت خاص خودشان را دارند. هم به صورت کبابی و هم سوخاری عرضه می‌شوند و می‌توان این گونه‌های مهاجر و نگون‌بخت را با انواع خورشت و سبزی سفارش داد.

بازار فروش پرندگان قانونی نیست

کوروس ربیعی، مسؤول حیات‌وحش اداره‌کل محیط‌زیست مازندران با اشاره به این‌که بازار فروش پرندگان در فریدونکنار مجاز و قانونی نیست، ادامه می‌دهد: درخواست کرده بودیم تا این بازار را برچینیم.

او با بیان این‌که قرار بود ضرب‌الاجل برای پایان کار بازار فریدونکنار صادر شود، می‌افزاید: متأسفانه همکاری دستگاه‌های متولی در این بخش چندان رضایت‌بخش نیست، آن‌هم درحالی‌که هر سال حدود ۷۵۰ هزار تا یک میلیون قطعه انواع پرندگان مهاجر برای زمستان‌گذرانی به تالاب‌های استان سفر می‌کنند و طرح جایگزینی شکار پرندگان مهاجر به‌منظور خاتمه دادن به معضل زیست‌محیطی در استان‌های شمالی اجرا می‌شود.

بازار فریدونکنار کانون آنفلوآنزا و کروناست

حسینعلی ابراهیمی، مدیرکل حفاظت محیط‌زیست مازندران هم در همین رابطه با بیان این‌که باید تصمیم‌سازی جدی درباره بازار فریدونکنار گرفته شود، می‌افزاید: این بازار غیرقانونی بوده و پرندگان عرضه‌شده غیرقانونی هستند. او تاکید می‌کند: باید دستگاه‌های متولی همکاری لازم را داشته باشند، چراکه این بازار در واقع می‌تواند کانونی برای شیوع آنفلوآنزا یا کرونا باشد و عرضه غیربهداشتی پرنده در آن وجود دارد. مدیرکل حفاظت محیط‌زیست مازندران از مردم درخواست می‌کند برای حفظ جان خود از خرید پرندگان خودداری کنند. ابراهیمی می‌گوید: هرگونه دام‌های هوایی با هر عنوانی غیرقانونی است و مقابله با شکار و صید غیرقانونی کماکان ادامه دارد.